

Bu proje Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi tarafından finanse edilmektedir.
This Project is funded by the European Union and the Council of Europe.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

CEZA ADALET SİSTEMİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ VE AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ İHLALLERİNİN ÖNLENMESİ İÇİN YARGI MENSUPLARININ KAPASİTESİNİN ARTIRILMASI ORTAK PROJESİ
STRENGTHENING THE CRIMINAL JUSTICE SYSTEM AND THE CAPACITY OF JUSTICE PROFESSIONALS ON PREVENTION OF THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS VIOLATIONS IN TURKEY

Elektronik Delillerin Değerlendirilmesi ve Kabul Edilebilirliği - İyi Uygulama Örnekleri ve Karşılaşılan Zorluklar

Öz geçmiş

- 2000'den bu yana Siber Suçlar Uzmanı
- Eski Kıdemli Savcı ve 2014'e kadar İngiltere Kraliyet Savcılık Hizmetleri (CPS) Politika Danışmanı
- CPS Siber suçları girişiminin kurulması ve yönetimi
- Savcılar için Küresel E-Suç Ağı'nın (GPEN) kurulması, tasarlanması ve geliştirilmesi

<http://www.iap-association.org>

Öz geçmiş

2014'ten bu yana çalıştığım kurumlar:

- Avrupa Konseyi
- Birleşmiş Milletler
- Avrupa Birliği
- Milletler Topluluğu Sekretaryası
- Endüstri

Elektronik Delil

Elektronik Delil Nedir?

- Tüm yasal işlemlerde, bir sanığın suçlu veya masum olduğuna karar verirken ya da hukuk muhakemeleri çerçevesinde davanın esasları belirlenirken delillere bakılır. Geçmişte, deliller genellikle fiziksel bir formda ya da tanıkların sözlü ifadesine dayalı olarak sunulmuştur.
- Elektronik deliller ise, orijinal hali çıplak gözle görülemeyen ve adli kovuşturmaya alınmadan önce işlenmesi gereken delillerdir.
- Elektronik deliller, bilgisayar ve bilgisayar donanımları, bilgisayar ağları, mobil cihaz ve diğer ekipmanlardan (veri depolama cihazları dahil) ve İnternette elde edilir.

Elektronik Delil

Genel tanım

Elektronik ortamda üretilen, saklanan veya iletilen ve daha sonra yasal kovuşturmaya tabi bir konuyu kanıtlamak veya aksini ispatlamak için gerekli olabilecek tüm bilgiler

Elektronik Kanıtın Özellikleri

- Eğitimsiz kişiler tarafından tespit edilemez
- Yüksek düzeyden değişkendir
- Normal kullanımla değiştirilebilir veya yok edilebilir
- Bozulma olmaksızın çoğaltılabilir
- Cihazlar için cihaza uygun ve doğru yöntemlerin uygulanması gerekir.
- Yeni teknolojiler hızlı bir şekilde geliştirilmektedir.

Yasal Zorluklar

- Uzmanlık, bilgi ve kavrama
- Hız eksikliği - delillerin hassasiyeti - bazı durumlarda deliller hızlıca ortadan kaybolabilmekte veya değiştirilmektedir.
- Şifreleme ve delil çıkarmanın zorluğu
- Kabul edilebilirliğin sağlanması için delil bütünlüğünün korunması
- Malzemenin hacmi

Değerlendirmeler

Delillerin uzmanlar tarafından ele alınması

- Elektronik deliller söz konusu olduğunda, en başta gelen risklerden birisi delilin bir kısmının kasıtsız bir şekilde değiştirilmesidir. Bu durum, spesifik değişiklikler ve suçlayıcı veya suçlayıcı veya suçsuzluğu ispat eden delillerin karartılıp karartılmadığına dair şüpheler doğurabilir ve bu da mahkemede kabul edilebilirlik ile ilgili sorunlara sebebiyet verebilir

1. İlke - Veri Bütünlüğü

Alınan hiçbir eylem, daha sonra mahkemede kullanılabilecek elektronik cihazları veya medyanın değişmesine sebebiyet vermemelidir.

- Elektronik delil ve veriler ele alınırken yazılım veya donanım tabanlı olarak herhangi bir değişikliğe uğratılmamalıdır.
- Sorumlu kişi, olay yerinden elde edilen malzemenin bütünlüğünden ve dolayısıyla adli delil zincirini başlatmaktan sorumludur.
- Potansiyel delillerin kaybolmasını önlemek için “canlı” bir bilgisayar sistemindeki verilere erişmeye karar verilmesini gerektiren durumlar vardır.
- Bu tür kararlar, veriler üzerinde en az etkiye neden olacak ve bunu yapmaya yetkili bir kişi tarafından icra edilmelidir. Bu durumun gerekli olması halinde 2-5. İlkeler göz önünde bulundurulmalıdır.

2. İlke - Denetim Geçmişi

Elektronik deliller ele alınırken yapılan her işlemin kayıt altına alınması ve daha sonra denetlenebilecek şekilde saklanması gerekmektedir. Bu bağlamda, konuyla ilgili üçüncü bir taraf geldiğinde, hem yapılan işlemleri tekrarlayabilir hem de aynı sonuçlara ulaşabilir olmalıdır.

- Gerekli olması halinde ilk müdahale ekibinin aldığı eylemlerini tekrar canlandırmak için olay yerinde gerçekleştirilen tüm eylemlerin eksiksiz bir şekilde kayıt altına alınması gereklidir.
- Arama, el koyma, erişim, depolama veya elektronik delilin taşınmasına ilişkin alınan tüm eylemlerin eksiksiz bir şekilde belgelendirilmesi, saklanması ve inceleme için erişilebilir olması gereklidir.

3. İlke - Uzman Desteği

Planlanan bir operasyon sırasında elektronik delillerin bulunabileceği düşünülüyorsa, operasyondan sorumlu kişi, gerekli katılımın sağlanması için vakit kaybetmeden uzman/kurum dışı danışmanları bilgilendirmelidir.

- Elektronik delillerin aranması ve el konulmasına ilişkin soruşturmalarda mümkün olduğunca elektronik delil uzmanlarının da yer alması sağlanmalıdır.
- Kurum bünyesinde çalışan veya dışarıdan destek sağlayan tüm uzmanların elektronik delilleri ele almak için uygun ve objektif olarak kanıtlanmış bilgi düzeyine sahip olması gereklidir.

3. İlke - Uzman Desteği

- Bir uzman aşağıdaki niteliklere sahip olmalıdır:
 - Yeterli uzmanlık bilgisi ve deneyimi;
 - Soruştırmaların yürütölmesi için yeterli düzeyde bilgi ve beceri;
 - Konuya ilişkin yeterli düzeyde bilgi;
 - Yeterli düzeyde yasal bilgi;
 - Uygun iletişim becerileri (hem sözlü hem yazılı açıklamalar için);
 - Yeterli ve uygun dil becerileri;
 - Faaliyete katılımı için uygun yetki ve/veya yasal gerekçe.

Değerlendirmeler

Uygun usul, teknik ve araçların kullanılması

- Daha geleneksel adli disiplinlerde olduğu gibi, dijital adli tıp uzmanları, uzman bilgisinin yanı sıra, cihazlardan tüm orijinal bilgileri gerekli şekilde almak için belirli araçlara ihtiyaç duymaktadır. Çıkarılan bilginin delil olarak ele alınabilmesi için, gerekli teknik ve araçların kullanılması, uygulanan usullerin izlenebilir ve diğer uzmanlar tarafından tekrarlanabilir olması gerekmektedir.

Değerlendirmeler

Delillerin Hazırlanması ve Sunulması

- **Kabul Edilebilirlik**

Elektronik delillerin kabul edilebilirliği için mevcut mevzuata ve iyi uygulama usullerine uygun olarak elde edilmeleri gereklidir. Her ne kadar ayrıntılar ulusal mevzuata göre farklılık gösterse de, genellikle aşağıdaki temel kriterler dikkate alınmalıdır

Değerlendirmeler

- **Uygunluk**

Delil materyali ile incelenen olay arasında olumlu bir bağlantı kurulabilir olmalıdır.

- **Güvenilirlik**

Delilin toplanması ve daha sonra ele alınması aşamasında uygunluk ve gerçekliğine ilişkin herhangi bir şüpheye mahal verecek hiçbir unsur olmamalıdır.

Değerlendirmeler

- **İnanılrlık**

Bir hakim ve/veya bir jüri üyesi nezdinde kolaylıkla anlaşılabilir ve inanılabilir nitelikte olmalıdır.

- **Orantılılık**

Adli Bilişim kapsamında orantılılık, tüm soruşturma sürecinin yeterli ve uygun şekilde yürütülmesi anlamına gelir; belirli bir önlem kullanılarak elde edilecek faydalar, tedbirden etkilenen taraf veya tarafların zararlarından daha ağır basmalıdır.

- **Bütünlük**

Olayın sadece belirli bir perspektifinden ziyade tümünün aktarılmasını sağlamalıdır.

Değerlendirmeler

- Uluslararası İşbirliği
- Açıklama
- İnsan Hakları
- Mağdur ve tanıkların korunması
- Bilirkişiler

ELECTRONIC EVIDENCE GUIDE

A BASIC GUIDE FOR POLICE OFFICERS,
PROSECUTORS AND JUDGES

RESTRICTED – Not for Publication

www.coe.int/cybercrime

Version 2.0

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

Implemented
by the Council of Europe

Bu proje Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi tarafından finanse edilmektedir.
This Project is funded by the European Union and the Council of Europe.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

CEZA ADALET SİSTEMİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ VE AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ İHLALLERİNİN ÖNLENMESİ İÇİN YARGI MENSUPLARININ KAPASİTESİNİN ARTIRILMASI ORTAK PROJESİ
STRENGTHENING THE CRIMINAL JUSTICE SYSTEM AND THE CAPACITY OF JUSTICE PROFESSIONALS ON PREVENTION OF THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS VIOLATIONS IN TURKEY

Elektronik Delillerin Değerlendirilmesi ve Kabul Edilebilirliği - İyi Uygulama Örnekleri ve Karşılaşılan Zorluklar

